

Лекція 8–9. Зустріч з ментором. Розробка бізнес-плану

Менторство є важливою складовою підприємницької діяльності. Ментор – це досвідчений підприємець або фахівець, який допомагає команді міні-компанії розвивати ідею, уникати типових помилок та впевненіше рухатися вперед. Його завдання не полягає у тому, щоб вирішувати всі проблеми за студентів, а в тому, щоб спрямувати, порадити і дати **об’єктивний погляд з боку**.

Ментор ділиться знаннями і досвідом, допомагає побачити слабкі сторони проекту, підказує можливі шляхи вдосконалення продукту або стратегії, ділиться власними історіями успіху та помилок. Він може познайомити команду з іншими підприємцями, партнерами чи потенційними клієнтами, а також підказати, де шукати ресурси для розвитку ідеї.

Підготовка до зустрічі з ментором **вимагає ретельності**. Перед розмовою команда має визначити головні питання, на які хоче отримати відповіді. Корисно обговорити такі аспекти: що ментор думає про нашу ідею, які поради він дав би на старті, що зробити в першу чергу, яких помилок уникати. Важливо не боятися ставити запитання, навіть якщо вони здаються елементарними. Відвертість і щирість створюють атмосферу довіри, а саме довіра є основою ефективного менторства.

Під час зустрічі варто слухати уважно, занотовувати рекомендації, не перебивати, не сперечатися, а ставити уточнювальні запитання. Після зустрічі команда має підсумувати отриману інформацію, розподілити завдання, які варто реалізувати найближчим часом. Також важливо **подякувати ментору** – це прояв поваги і професійної культури.

Роль ментора у навчальному процесі неформальна, але надзвичайно цінна. На відміну від викладача, який оцінює і навчає, ментор надихає, мотивує і передає практичний досвід. Менторство дозволяє студентам побачити реальні умови ринку, зрозуміти, як працює бізнес за межами навчального середовища. Це також формує відповідальність, вміння комунікувати з професіоналами, презентувати свої думки і реагувати на конструктивну критику.

Наступним кроком після зустрічі з ментором є **розробка бізнес-плану**. Бізнес-план – це документ, який описує, як міні-компанія реалізує свою ідею. Його головна мета – допомогти команді чітко структурувати свої дії, оцінити ресурси, визначити цілі, розрахувати витрати і прибуток. Це своєрідна дорожня карта майбутнього бізнесу, що показує, куди рухатися і які кроки потрібно зробити.

Розробку бізнес-плану слід починати якомога раніше. Необхідно зібрати всю доступну інформацію, а деякі показники можна оцінити приблизно, спираючись на здоровий глузд. Під час роботи команда має узгодити кожен розділ плану, обговорити його в групі та підготувати коротку презентацію, щоб пізніше представити результати перед іншими. Це дає змогу відчути реальну відповідальність за власні рішення.

Бізнес-план зазвичай містить такі розділи:

1. Вступ або короткий опис компанії – назва, продукт або послуга, місія, цілі.
2. Опис продукту чи послуги – у чому полягає цінність пропозиції, чим вона унікальна, як вирішує потреби клієнта.
3. Аналіз ринку – хто є вашими потенційними клієнтами, хто конкуренти, яка ситуація на ринку.
4. Маркетингова стратегія – як команда планує залучати клієнтів, які канали збуту обере, якою буде ціна.
5. Організаційний план – розподіл ролей у команді, структура управління, відповідальність за напрямки роботи.
6. Фінансовий план – основні витрати, джерела фінансування, очікуваний дохід, розрахунок точки беззбитковості.
7. Соціальний вплив – яким чином компанія сприятиме розвитку громади чи вирішенню соціальних проблем.

Під час заповнення бізнес-плану студенти вчать мислити системно: як їхній продукт впливатиме на ринок, які ризики можуть виникнути, як оцінити ефективність роботи. Усі ці питання допомагають перетворити ідею з абстрактної на практично реалізовану.

Після завершення роботи над бізнес-планом кожна команда має презентувати його перед аудиторією або запрошеними експертами. Під час виступу потрібно пояснити, чому саме цей продукт або послуга були обрані, як вони задовольняють потреби клієнтів, який внесок компанія робить у громаду або довкілля. Така практика готує студентів до участі у майбутніх конкурсах і презентаціях **перед журі**, наприклад, у **всеукраїнському конкурсі «Компанія року»**.

Бізнес-план допомагає здобувачам освіти перетворити мрії на конкретний план дій. Це не лише навчальне завдання, а й тренування відповідальності, далекоглядності й стратегічного мислення. Він показує, що кожна ідея – це

потенційний крок до реального підприємництва, якщо її правильно спланувати, послідовно реалізовувати і вірити в результат.